

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

TREĆA NEDJELJA DOŠAŠĆA

**JESI LI TI ONAJ
KOJI IMA DOĆI
ILI DRUGOGA DA ČEKAMO?**

mihael

49/2019.

**LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE
Godište XIV. (2019.), broj 49(428),
TREĆA NEDJELJA DOŠAŠĆA,
15. prosinca 2019.**

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan
tel.: 22 712, 85 682;
e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana
tel.: 88 853, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Naslovница,
Oscar Alonso, **Djevica Marija s Isusom i Ivanom**
<https://fineartamerica.com>

STUDENI

Ned 15. TREĆA NEDJELJA DOŠAŠĆA
Drinske mučenice; Kristina; Darija

Pon.	16.	Adela; Albina; Zorka
Uto.	17.	Lazar; Florijan; Izak; Jolanda
Sri.	18.	Gacjan; Bosiljko; Dražen
Čet.	19.	Urban; Tea; Vladimir
Pet.	20.	Eugen i Makarije; Dominik
Sub.	21.	Petar Kanizije; Snježana; Anastazije

MEDITACIJA

Radujte se

3

SLUŽBA RIJEČI - TREĆA NEDJELJA DOŠAŠĆA

UVOD U ČITANJA

Iščekivanje

4

ČITANJA

*Jesi li ti Onaj koji ima doći ili
drugoga da čekamo?*

6

HOMILIJA

Gledaj!

8

PRIČA

Moj prvi Božić

10

KATEHEZA

Biblija

12

Mali vjeroučni leksikon

14

NAŠI POKOJNI

16

Radujte se

Ponekad zazvoni telefon, uzimamo slušalicu, čujemo poznati glas. Onda se drugi uopće ne mora predstaviti. Reagiramo odmah: "A ti si, kako je lijepo što te čujem, drag mi je da si se javio!" Glas koji budi povjerenje, slušamo ga i čini nas radosnim - to bi trebao biti svatko od nas.

Dobro i utješno što Bog želi reći ljudima, treba biti izrečeno našim govorom i jezikom. Kakav glas govori iz mene? Je li to glas koji tješi ili je to glas koji nekoga tišti i čini plašljivim?

Radujte se uvijek u Gospodinu,

još jednom kažem radujte se!

Jer Gospodin je blizu!

Treća adventska nedjelja dobila je svoje ime po ovoj misnoj ulaznoj pjesmi . Naziva se, prema latinskim riječima "Gaudete - Radujte se, a liturgijska boja je ružičasta.

U Bibliji se govori, na više od 300 mesta, o radosti. "Radujem se od svega srca u Gospodinu." I ako za desetak dana budemo slušali božićno evanđelje, onda će nam zvučati u ušima: "Javljam vam veliku radost koja će biti cijelom puku"

Šteta je da vanjski izgled Crkve i većine zajednica nije prožet radošću. Svi bismo mi trebali pokazivati više radosti zbog svijesti da nas Gospodin toliko ljubi.

Treća nedjelja došašća je i nedjelja Caritasa, naša radost u pomaganju drugima i radost onih kojima naša pomoć dolazi. Mislimo na to danas!

don Ivica Matulić

Iščekivanje

Sva tri današnja čitanja počinju »na pola puta«. Autor 35. poglavlja knjige proroka Izajije nadahnut je ranijim proroštвom (sada poglavlja 40-55) koje je nastalo tijekom babilonskog sužanjstva. Riječi proroka iz vremena sužanjstva bile su previše pompozne da bi bile istinite; one su dovele do velikog razočaranja. Ipak, kasniji pisac nije odbacio ove riječi, već je u njima našao izvor nade i preobraženja. Tako je u melankoličnim godinama nakon sužanjstva zaživjela nova nada, koja je vodila Isusovom rođenju.

Jakov piše u vrijeme kada je Crkva organizirana i ima svoje poglavare i biskupe. No, ta ista Crkva ne zna što poduzeti u vezi s Isusovim navještajima svog ponovnog dolaska. Jakov ne želi dopustiti da Crkva izgubi nadu da će Isus ponovno doći i uspostaviti svoje konačno kraljevstvo. Crkva je godinama živjela bez ijednog velikog događaja. Ona je sada imala svoje vlastito vodstvo i liturgiju različite od židovske religije i sinagoge. Crkva je, u Jakovljevo doba, bila podijeljena između povratka na Isusov život i uzbuđenja zbog njegovog ponovnog dolaska te usmјerenosti na budućnost svog dugog i organiziranog postojanja. Jakov kaže: »Strpite se!«

Čitanje iz Matejevog evanđelja osvrće se na svoje korijene i posebno na službu Ivana Krstitelja sa snažnim osjećajem divljenja, gubitka i žaljenja. Matej se osvrće na pitanja: je li Crkva morala ostaviti iza sebe svoju židovsku rodbinu i prijatelje? Jesu li se neki od kasnijih učenika Ivana Krstitelja morali odvojiti od svojih židovskih korijena i istovremeno biti protiv kršćanstva?

Matej u ovom odlomku govori blago, ali jasno. Ivan Krstitelj bio je najveći prorok, a ipak »i najmanji u kraljevstvu nebeskom veći je od njega«. Mesijanska proroštva, posebno ona u Izajiji, veličanstveno odjekuju u Isusovoj službi. No, kao i svi proroci i Isus je za ljude »kamen spoticanja«. Blago onima koji se ne spotaknu o ove teškoće, već razmatraju nad Pismom i pokazuju spremnost da, bez obzira na sve, slijede Božje upute. Oni će svoj dom naći među Isusovim učenicima. Matej djelomično ponavlja ozbiljnost i čvrstu predanost Ivana Krstitelja. Te su osobine još uvijek potrebne kako bi se pripravio put Gospodnjem.

Ne samo da se nalazimo na pola puta kroz došašće, već ova liturgijska činjenica simbolizira gdje se većina nas nalazi u svojim fizičkim i duhovnim životima. Mi smo »između«. Žalimo za stvarima koje smo ostavili iza sebe ili izgubili. Suočavamo se s teškoćama koje nam se čine nepremostivima. U jednom trenutku bi željeli iznova organizirati svoj društveni i

www.book.hr

duhovni život, u drugom poželimo odbaciti svaku institucionalizaciju. Slušamo prigovore i optuživanja. Pitamo se trebamo li sačuvati idiličnu poeziju svog djetinjstva.

Izajjin učenik iz godina nakon sužanstva nas poziva da ne napuštamo svoju poeziju i nade. Jakov nam govori da moramo biti strpljivi tijekom prvih kiša, zimskih mjeseci i proljetnih kiša, jer će se tek tada pojaviti plodovi našeg rada. Matej donosi jasne, praktične odluke, ali nije okrutan, već žali.

Isus ne dolazi k nama samo u mладенаčkoj poletnosti ili u času naše smrti. On je s nama u svladavanju teškoća svakodnevnog života, tijekom tog razdoblja »u sredini« kada smo podložni kompromisima, gorčini i mrzovolji. Isus dolazi kao naš spasitelj. Koliko samo sredovječni ljudi trebaju Spasitelja!

Odgovoran sam za ružu

Mali se princ vrati lisici.
- Zbogom - reče on.

- Zbogom - reče lisica. - Evo moje tajne. Vrlo je jednostavna: čovjek samo srcem dobro vidi. Bitno je očima nevidljivo.

- Bitno je očima nevidljivo - ponovi mali princ da bi zapamtio.

- Vrijeme što si ga izgubio za svoju ružu čini tu ružu tako dragocjenom.

- Vrijeme što sam ga izgubio za moju ružu ... -ponovi mali princ da bi zapamtio.

- Ljudi su zaboravili istinu - reče lisica. - Ali ti je ne smiješ zaboraviti. Ti postaješ zauvijek odgovoran za ono što si priputio. Ti si odgovoran za svoju ružu...

- Ja sam odgovoran za svoju ružu...
- ponovi mali princ da bi zapamtio.

Prvo čitanje:
Iz 35, 1-6a.10

Bog sam hita da nas spasi.

Čitanje Knjige proroka Izaje

Nek se uzraduje pustinja i zemlja
sasušena,
neka kliče stepa i kao ljljan procvjeta!
Nek bujno cvatom cvate,
neka od veselja kliče i nek se raduje.
Dana joj je slava Libanona,
divota Karmela i Šarona;
oni će vidjeti slavu Gospodnju,
divotu Boga našega.
Ukrijepite ruke klonule,
učvrstite koljena klecava!
Recite preplašenim srcima: »Budite jaki,
ne bojte se! Evo Boga vašega,
odmazda dolazi, Božja naplata,
on sam hita da vas spasi!«
Sljepačke će oči tad progledati,
uši se gluhih otvoriti,
tad će hromi skakati ko jelen,
njemákov će jezik klicati,
vraćati se otkupljenici Gospodnji.
Doći će u Sion kličuć od radosti,
s veseljem vječnim na čelima;
pratit će ih radost i veselje,
pobjeći će bol i jauci.

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam
Ps 146, 6c-10

Dođi, Gospodine, da nas spasiš!

Gospodin ostaje vjeran dovijeka,
potlačenima vraća pravicu,
a gladnjima kruha daje.
Gospodin oslobađa sužnje.

*****

Gospodin slijepcima oči otvara.
Gospodin uspravlja prgnute,
Gospodin ljubi pravedne.
Gospodin štiti pridošlice.

*****

Sirote i udovice podupire,
a grešnicima mrsi putove.
Gospodin će kraljevati dovijeka,
tvoj Bog, Sione, od koljena do
koljena.

*****

Drugo čitanje

Jak 5, 7-10

**Očvrsnite srca jer se dolazak
Gospodnji približio!**

Čitanje Poslanice svetoga Jakova apostola

Strpite se, braćo, do dolaska Gospodnjega!

Evo: ratar iščekuje dragocjeni urod zemlje, strpljiv je s njime dok ne dobije kišu ranu i kasnu. Strpite se i vi, očvrsnite srca jer se dolazak Gospodnji približio! Ne tužite se jedni na druge da ne budete osuđeni! Evo: sudac stoji pred vratima! Za uzor strpljivosti i podnošenja zala uzmite, braćo, proroke koji su govorili u ime Gospodnje.

Riječ Gospodnja**Evangelije**

Mt 11, 2-11

**Jesi li ti Onaj koji ima doći ili drugoga
da čekamo?**

Čitanje svetog Evangelija po Mateju

Uono vrijeme: Kad Ivan u tamnici doču za djela Kristova, posla svoje učenike da ga upitaju:

- *Jesi li ti Onaj koji ima doći ili drugoga
da čekamo?*

Isus im odgovori:

- *Pođite i javite Ivanu što ste čuli i
vidjeli: Slijepi proglédaju, hromi hode,
gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju,
siromasima se navješćuje Evangelije. I
blago onom tko se ne sablazni o mene.*

Kad oni odoše, poče Isus govoriti mnoštvu o Ivanu:

- *Što ste izišli u pustinju gledati? Trsku koju vjetar ljudi? Ili što ste izišli vidjeti? Čovjeka u mekušasto odjevena? Eno, oni što se mekušasto nose po kraljevskim su dvorima. Ili što ste izišli? Vidjeti proroka? Da, kažem vam, i više nego proroka. On je onaj o kome je pisano:*

*'Evo, ja šaljem glasnika svoga
pred licem tvojim
da pripravi put pred tobom.'*

Zaista, kažem vam, između rođenih od žene ne usta veći od Ivana Krstitelja. A ipak, i najmanji u kraljevstvu nebeskom veći je od njega!

Riječ Gospodnja

Gledaj!

Bog će doći i spasiti vas

Ne misli, nego gledaj! - veli austrijski filozof Ludwig Wittgenstein želeći potaknuti da se stvari gledaju onakvima kakve one uistinu jesu, a ne onakvima kakvima mi mislimo da bi trebale biti ili kakvima smo navikli da budu. Dakle, iskustvo mora oblikovati ono što znamo i u što vjerujemo.

Židovi u progonstvu doživljavaju oštrinu Božje kazne. Mogli bismo reći da su kao sužnji, daleko od svog doma, naučili lekciju. Žele se vratiti Bogu. Tada prorok Izaija donosi nadu: *Bog će doći i spasiti vas.*

U stvarnim mukama progonstva i sužanjstva nada mora poprimiti oblik stvarne radosti spasenja. Izaija opisuje kako će izgledati radost spasenja. To će biti vidljiva promjena boli u ugodu i nedostataka prema savršenstvu: *Sljepačke će oči tad progledati, uši se gluhih otvoriti, tad će hromi skakati ko jelen, njemákov će jezik klicati jer će vraćati se otkupljenici Gospodnji.*

Je li slučajnost da je obnova oštećenih osjetila jedan od znakova koje doživljavamo, i prema kojima znamo da nas je Bog došao spasiti? Ponovno smo progledali i pročuli, jer Božji dolazak svima omogućuje da vide i čuju. To je znak koji pokazuje što Bog čini. On otvara naša osjetila onome što je stvarno. Tuga će okončati, ne u teoriji, već u praksi.

Ne misli, nego gledaj

Ivan u zatvoru ne može gledati, ali može slušati. Može slušati Radosnu vijest od onih koji su je vidjeli - *Ivan u tamnici doču za djela Kristova.* Stoga Ivan preko posrednika pita Isusa može li vjerovati onome što je čuo - *Jesi li ti Onaj koji ima doći ili drugoga da čekamo?*

Isusov odgovor je: *Pođite i javite Ivanu što ste čuli i vidjeli.* On ukazuje na ono što je pred nama, na stvarnost, stvarnost koju Izaija veže za Kristov dolazak, potpuni preokret patnje u dobro.

To je odgovor na pitanje je li Isus Mesija? Je li došlo naše spasenje? Pa, jesu li slijepi progledali, a hromi prohodali? Gledajte što je pred vama, jer kako ćete inače saznati?

Nije to, ipak, tako jednostavno. Ne možemo to učiniti samo vlastitom voljom i željom. Treba nam biti dano da vidimo. Kao slijepcima iz evanđelja netko nam treba otvoriti oči. Nije slučajnost da po samom znaku Gospodinovog dolaska možemo vidjeti što je pred nama.

Vrijeme došašća priprema je za Božji dolazak na svijet, za njegovo 'prebivanje među nama', kako piše na početku Ivanova evanđelja.

Zanimljivo je, u Ivanovom evanđelju, kako reagiraju učenici Ivana Krstitelja kad su vidjeli Isus na rijeci Jordan. Na Krstiteljeve riječi *Evo Jaganjca Božjega!*, dvojica Ivanovih učenika odmah su pošla za Isusom. Na Isusovo pitanje što traže odgovorili su pitanjem *Učitelju – gdje stanuješ? Dođite i vidite*, kaže im Isus.

Ivanovi učenici čuli su Krstitelja; vidjeli su Isusa i nailaze na znakove spasenja.

Susret s Isusom najveći je znak koji Krstiteljevi učenici mogu iskusiti. Vidjeti onoga koji je došao na svijet, vidjeti onoga

koji čini da hromi hodaju, a gluhi čuju, temeljno je iskustvo kad gledamo da bismo vidjeli ono što je pred nama. To je jednostavan susret s Bogom koji je stvorio sve što postoji.

Objava koju slavimo na Božić jest spoznaja da nas Bog traži u našem progonstvu i sljepoći grijeha. Ne govorimo o konceptu ili prijedlogu, već o stvarnosti susreta s Bogom koji nas je pronašao i omogućio nam da ga vidimo. Ta mogućnost vidjeti u našem svijetu je milosti koja nam je dana da sliku Božju vidimo u svojoj braći i sestrama.

Na Božić imamo odgovor kada nas svijet pita, kao što se pitao psalmist cijeli dan, „*Gdje je Bog tvoj?*”

Dođi i vidi!

Moj prvi Božić

Sutra je Badnjak, a prekosutra Božić. Koliko sam ga željno i dugo čekao i koliko sam mu se radovao, nisam u stanju izreći. Već su na stoliču, sastavljenom od dvije dašćice, postavili smokve, suhe šljive, kostile, orahe, lješnjake a bilo je čak i rogača. Tu je bila u nekoliko dijelova i razrezana jabuka, uz sav drugi Božji blagoslov.

- *U koliko stiže?* tko zna po koji put upitah sestru.

Ona me primi za ruku, izvede na čistinu i pokaza rukom prema planini Vraniću.

- *Vidiš li Vranić?* - upita.

- *Vidim!* - odgovorim.

- *E, taman je sad Božić došao na Vranić i taman će noćas stići u našu kuću.*

- *Noćas!* - uskliknem.

- *Noćas, noćas!* - potvrdi mi još jedanput i upita - *znaš li što treba učiniti za doček?*

- *Ne znam!*

- *Okupati se od glave do pete.*

- *Kada?*

- *Odmah!*

- *Kupaj me, kupaj me!* - vriskao sam od veselja.

Našlo se i mirisnog sapuna. Pomiješali su toplu i hladnu vodu i okupaše me od glave do pete.

Šporet je isijavao. Za Božić bilo mi je dopušteno sjediti gdje hoću, spavati gdje želim, jesti sve što ima. Toplina se širi iz šporeta i para šiklja iz bronzina podižući poklopac, pa moje veselje doživjava nečuvene, nedozivljene razmjere. Okupan, obučen u čisto, sjedio sam na tronošcu i gledao kako ispod šporeta spava mačka. Nije se skolutala, već je ispružila stražnje i prednje noge, glavu položila na dasku, a rijetki joj brk strši. Tek sam tada primijetio na koliko joj je mesta dlaka proganjela od iskrice iz starog šporeta. Bilo je proganjelih mesta na dlakama kao po nepopravljenom šporetu. Baš joj je lijepo! Spava li spava. I menije došla želja da spavam ispod šporeta.

- *Mama, smijem li dočekat Božić ispod šporeta?*

- *Smiješ!* - blago se nasmiješi.

I moj rutaš je opran. Mirisao je od čistoće. Tek se sada vidjelo od koliko je raznolikih ruta otkan. Čim sam prostro rutaš, mačka se na jednom kraju izvalila. Uživa mačka u toplini, ali uživam i ja jer sam dobio sve što sam želio.

Upaljena lampa osvjetjava bijele zidove. Legao sam, ali ne smijem zaspati jer će u ponoć doći Božić. Trljam rukama oči, razgonim san, a sestra govori:

- *Frano, ne daj, Bože, da zaspеш.*

- *Neću zaspati!* - odgovorio sam i promatrao kako donose misnu odjeću i spremaju se na polnoćku.

Svi će ići. Sa mnom će ostati samo sestra Iva. Išla bi i ona da su joj opanke nabavili. Imala je svu misnu robu osim opanaka.

Selom se razlježu pjesma i razgovor, a pokadikad opali i ono čudo od pištolja. No, unatoč tome, toplina me uljuljala u san. Kad sam se probudio, skočio sam i upitao sestruru:

- *Je li došao Božić?*
  - *Došao i prošao!* - reče sestra.
  - *Što me nisi probudila?* - srđio sam se i zaplakao od žalosti.
  - *Ne smije se na Božić srditi, jer ćeš dobiti čireve na stražnjici.*
- Čuo sam priču o čirevima, ali kako će joj oprostiti što me nije probudila.
- *Gdje je mater?* - upitah.
  - *U crkvi na polnoćki. Dogodine ćemo i ti i ja na polnoćku. Vidiš li što nas čeka na stolu?*
  - *Vidio sam to i sinoć* - rekoh.
  - *Vidio si ali nisi smio jesti. Božić je rekao da sve jedeš.*
  - *Sve što je na stolu?*
  - *Sve!* - odgovori.

- *Hoćeš li mi odrezati ispisanog kruha?*
- *Hoću!*

Malo je ravnih meni. Imam ispisanog pšeničnog kruha, crvenog mesa, kisela kupusa, a na stolu voća. Izobilje koje samo Božić daje.

Evo ih, vraćaju se iz crkve. Uživam! Grickam krišku jabuke, cijelu smokvu, jezgru od oraha i lješnjaka, dohvatom komadić izlomljenog rogača, a kupusa i mesa koliko me volja. Kad sam se podmirio, postao sam široke ruke. Dajem i mački koliko god hoće. U pojati smo stoci dali sijena koliko mogu pojesti. Svima treba biti dobro.

Na oboru se okupile žene, djeca, cure, momci, svi se ljube i čestitaju, a bukare vina idu iz ruke u ruku, od usta do usta. piye se i pjeva, kolo igra, a momci pune pištolje i pucaju.

I djeci daju vina iz bukare. Piju mališi. Bukara je došla i do mene.

- *Popij, Frano!* govore mi. Pijem, ali mi govore: - *Još malo, još malo.*

I djeca na Božić piju, te sam i ja tri puta uzimao bukaru i potegao po koji gutljaj. Pošao sam kući, ali mi noge idu u stranu. Neke su dječake odnijeli na rukama. Tek sam na pragu osjetio da se kuća pomiče. Hvatom se za vrata, ali se i ona odmiču. Sve se odmiče i okreće. Unijeli su me u sobu i polegli na rutaš. Okreće se i soba. Sve se vrti.

Gospode, ja ne znam koja je to godina moga života, ali znam da ljestvi Božić više ikada nisam dočekao. Svi oni koji su godinama kasnije dolazili samo su me podsjećali na **moj prvi Božić**.

Ivan Ićan Ramljak,
Suza i radost didova, Alfa, Zagreb, 1994.

Biblija

Biblija - knjiga voljena

Božji narod Staroga i Novog zavjeta

Vratimo se još jednom na glavno svojstvo Biblije: ona je knjiga Božjeg naroda, naroda koji se na temelju povijesnih Božjih zahvata - osobito u Isusu Kristu - smatra pozvanim i odabranim da uđe u savezništvo s Bogom, nekoć u Stari, danas u Novi Savez. Očito je da taj „narod“ premašuje pojam naroda u zemaljskom smislu: on je zapravo narod budućnosti, sabran od svih naroda na zemlji, da bude konačno nebeski narod.

I upravo je Biblija jedan od faktora koji su taj narod ne samo informirali (upućivali) nego baš formirali (oblikovali). Književnost jednog naroda, uopće, nije samo njegova posljedica nego je i njegov uzrok, ili barem jedan od uzroka: knjiga u narodu nastaje kao oblikovanje narodne svijesti i kao njezin prenosnik. To je osobito vidljivo u Bibliji s obzirom na njezin „narod“. Značajno je to što nijedan drugi narod nema tako sigurno zajamčenih svojih početaka kao baš hebrejski narod, na koji se - baštinom u Duhu - nadovezuje kršćanstvo. U tom neotuđivu ulogu igra

Biblija. Ona je doduše kao spis istom kasnije napisana, ali joj počeci sežu u sama usta Abrahamova. Bio je on neusporediv pojedinac, zamislimo ga kao šeika. On je jednog dana „susreo“ Boga. Bog je ušao kao Gospodar i Prijatelj u njegov život. To iskustvo on nije mogao zamijeniti ni s jednim drugim nego ga je ocijenio kao susret s Bogom živim. U tom je susretu postao punosvijestan svog poziva, Božjeg poziva da bude otac velikog naroda. Iz njegovih je to usta čuo njegov sin, iz sinovih unuk, praunuk. Abrahamovo se iskustvo množilo novim iskustvima - „s koljena na koljeno“ - dok to iskustvo Abrahamovo, pa novim iskustvima obogaćeno te potvrđeno i umnoženo, nije ušlo u knjigu - u Bibliju - u kojoj je ovjekovjećeno. I tako je ta sveta „Knjiga“, Biblija, u isto vrijeme i informirala, upućivala je nove generacije te ih je formirala, oblikovala kao Narod Abrahamov, Izakov, Jakovljev - Narod Božji u kojem se pripravlja put velikom Spasitelju čovječanstva, Isusu Kristu. Nakon Isusa Krista „Knjiga“ je nastavljena kao „Novi zavjet“ u novom Narodu Božjem, u novom Izraelu, u Crkvi Kristovoj. Taj u isto vrijeme informativni i formativni značaj Biblije promotrimo u nekoliko primjera.

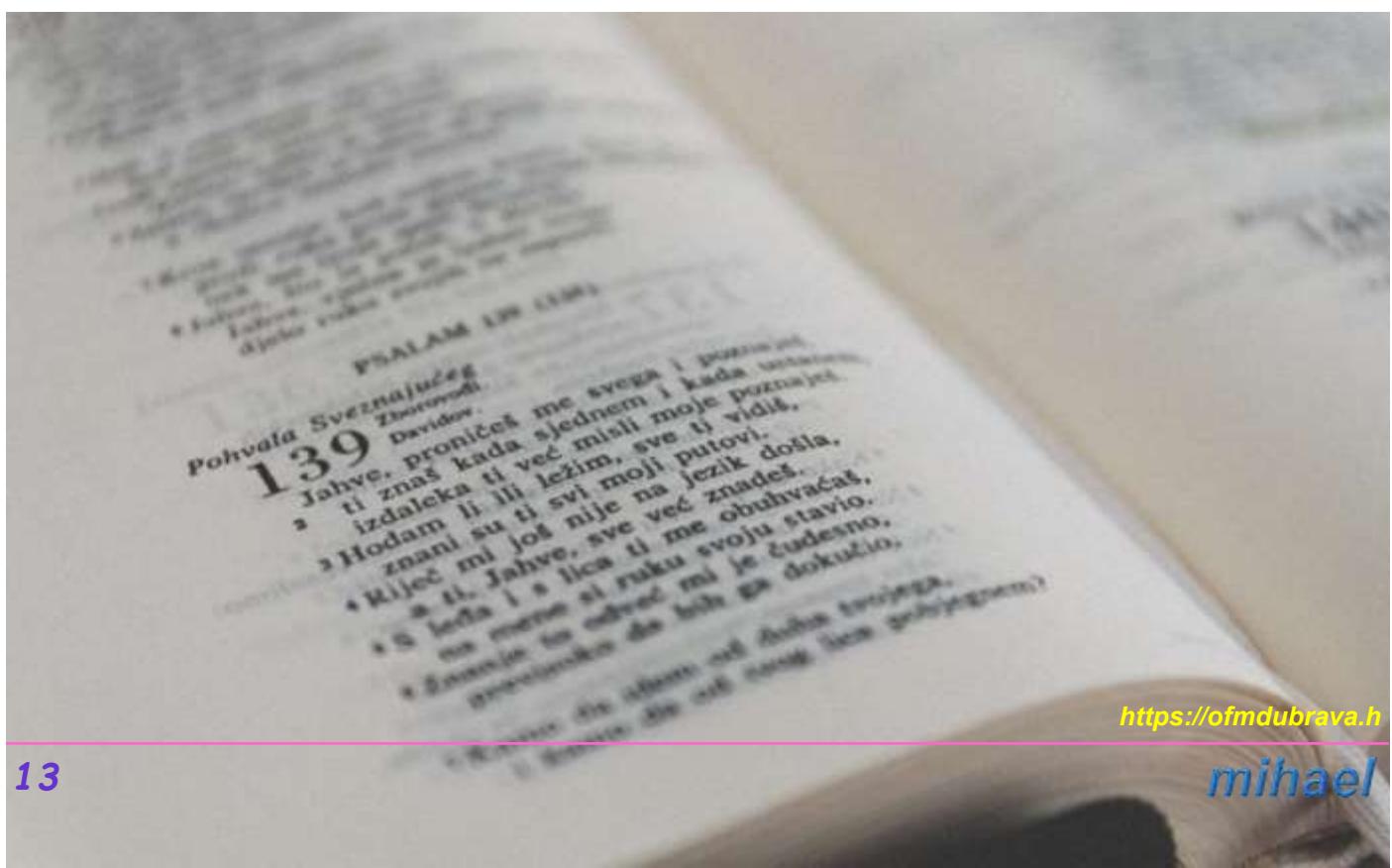
Mojsije i proroci

Kad se Mojsiju objavio Bog na Sinaju da ga opunomoći za vođu i izbavitelja svog Naroda, predstavlja mu se: "Ja sam Bog Abrahama, Izaka, Jakova - Bog otaca vaših" (Knjiga izlaska 3,6). Kad je kasnije Mojsije sišao sa Sinaja da u ime Božje s narodom sklopi Savez, "dade napisati sve riječi Božje". Tako "svitak Saveza" uđe kao materijal Saveza u sam obred koji je udario ime i vremenu i cijeloj zbirci Starog saveza (Knjiga izlaska 24,1-8). Kad je poslije Božji narod izgibao u prisilnom raseljenju u Babilonu, kamo ga je deportirao osvajač Nabukodonozor, Jeremija im upućuje svoje pismo, među njima se širi kao tajni spis, njegova knjiga ih u isto vrijeme podsjeća na "velika djela Božja" u staroj njihovoj povijesti i osigurava da će Bog opet "ustati" silan i jak da ih izbavi. Tako je Božji narod, održan i podržan po prorocima i svetim knjigama, ostao vjeran Bogu. Kroz povijest su intervenirali i Izaija, Ezekiel, Daniel, Ezra.

Svi su oni, jer su djelovali u sili Božjoj, govorili u Božje ime a narod ih je takvima i prihvaćao jer je očito "Bog bio s njima" potvrđujući svojom silom, čudesima, njihove riječi.

Isus Krist i spisi Novoga zavjeta

Samo podsjetimo na to kako je usko povezana uspostava i razvoj Crkve sa svetim spisima Novoga zavjeta. Istina, kamen ugaoni, tvorni uzrok Crkve je Krist po propovijedanju njegovih apostola (npr. 1 Kor 3,11). Ali, da Isus Krist - njegova osoba, njegovo djelo, njegova poruka, njegovi darovi - postane prisutan u Crkvi, sigurno na sasvim izuzetan način pridoniješe i napisana evanđelja i ostali apostolski spisi, osobito Pavlovi. Pavao je pisao sasvim konkretnim crkvenim zajednicama u Korintu, Solunu, Rimu, Efezu. Tako ih je „gradio“ ne samo usmenim propovijedanjem nego i vlastitom

i pisanom propovijedu. Informirajući ih o Kristu - odgovarajući na njihove konkretne probleme u vezi sa sudarom kršćanstva s postojećim poganstvom - on ih je ujedno formirao kao kršćane, kao Crkvu.

Biblija - knjiga voljena

I dok promatramo taj uski vez između svetih knjiga i Božjeg naroda - između Biblije i Crkve - ne zaboravimo istaknuti: Biblija nije nastala kao neka ideološka knjiga, kao obična zbirka istina, misli, pouka - sama zbog sebe. Ona se od svojih početaka srasla s narodom u kojem i za koji je napisana. I zato se ni u jednu drugu knjigu svijeta nije slilo toliko srca, ljubavi, voljenja kao u njoj.

Ona je sudbinski povezana s narodom, a narod je sudbinski povezan s Biblijom. I oni koji su je pisali i oni koji su je prvi čitali; i oni koji su je prvi preveli i oni koji su je kroz stoljeća i tisućljeća prevodili - do danas već u tisuću i više jezika i oni koji su je prenosili od koljena do koljena - svaki je u nju unio nešto svog srca, svoje ljubavi, svog voljenja. Kadili su je i ljubili, čitajući je na svetim sastancima. Zlatom su je pisali a u srebro ukoričili. Po njoj su živjeli i za nju umirali, na nju su - puni vječnih nada - smireni mrtvu glavu naslanjali. To je ono pravo odličje Biblije: ona je knjiga srca. I to baš, ako stvar do kraja domislimo, knjiga Srca Božjega srcu čovjekovu. Biblija je knjiga voljena. I ne može se pravo razumjeti nego tek kad je zavolimo.

Biblija je knjiga naša - moja i tvoja

Ponovimo sada još jednom činjenicu da je Crkva te svete spise Biblije smatrala rječju Božjom. Pripisivala ih je na poseban način Bogu, ne tajeći dakako da su u njoj sudjelovali s Bogom i ljudski autori, svetopisci. Stoga je u Bibliji uvijek osluškivala pozive Duha Svetoga, čitala je iz nje volju Božju. Odatle nam je nadasve očito koliko onda Biblija premašuje sve druge knjige, štoviše svu književnost svijeta. Ne samo da bez nje ne možemo pravo razumjeti svoju, osobito europsku kulturu i civilizaciju, bez nje ne možemo ni razumjeti ni osmisiliti ni ostvariti sami sebe. Biblija je stoga knjiga naša, nama napisana. Dakako, ona to nije svakomu na isti način. Svojemu je strancu napisana kao poziv, a nama, svojim poklonicima napisana je kao „knjiga života“, kao priručnik životne mudrosti, putokaz k vječnoj sreći.

Bonaventura Duda, *Što je za me Biblija?*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1990.

Mali vjeronaučni leksikon

Judeokršćani

Judeokršćani, u ranoj Crkvi, kršćani židovskoga ili prozelitskoga podrijetla, za razliku od kršćana poganskoga podrijetla.

Pridržavali su se židovskih vjerskih zakona i obreda, ali to nisu zahtjevali od ostalih kršćana. Najrigoroznija struja među njima, tzv. judaizanti, htjela je i kršćane obraćene s poganstva prisiliti na održavanje židovskoga zakona; na Apostolskome saboru u Jeruzalemu (oko 50. god.) prevladala je umjerena struja.

Utjecaj judeokršćana bio je velik dok je središte kršćanstva bilo u Palestini; potkraj I. st. gube značenje.

Judita

Judita (hebr. יְהוּדִית Jūdīt, jehūdīt: Židovka), junakinja starozavjetne biblijske knjige *Judita*. Uдовica koja je svoj rodni grad Betuliju, opsjednutu od Nebukodnezarove vojske, oslobođila tako što je svojom ljestvom očarala neprijateljskoga vojskovođu Holoferna i onda mu, dok je spavao, odrubila glavu.

Knjiga je poticajna priča, teološki prikaz izraelskoga otpora poganskim osvajačima. Nastala je u I. st. pr. Kr., pisana hebrejskim ili aramejskim jezikom, a sačuvana samo u grčkom prijevodu, pa je Židovi i protestanti ne ubrajaju u biblijski kanon.

Motiv Judite i Holoferna često je obrađivan u književnosti (M. Marulić), likovnim umjetnostima (Donatello, L. Cranach, B. Čikoš-Sesija) i glazbi.

NAŠI POKOJNI

IVICA LESAR,

PU karlovačka, Cetingrad, 18. prosinca 1991.

BRANKO DAMJANOVIĆ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Pakrac, 20. prosinca 1991.

MARIJAN KARAULA,

MUP, Lipik, 20. prosinca 1991.

VLADO KOLAR,

MUP, Pakrac, 22. prosinca 1991.

ALEN BRUKETA,

PU zadarska, Zemunik, 16.prosinca 1992.

DRAGAN ŽUNIĆ,

PU zadarska, Velebit, 16.prosinca 1992.

JOSIP PAVKIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, u službi, Zagreb, 22. prosinca 1993.

STJEPAN OREČIĆ,

PU zagrebačka, Donja Kupčina, 15.12.1991.

POČIVALI U MIRU!
